

AN CHIGIREACTH OIDEACHAIS AGUS OILIÚNA

Meastóireacht neamhspleách ar Thionscadal Píolótach an r-Mhoil

Márta 2021

Seirbhísí Cigireachta á soláthar do:
An Roinn Oideachais
An Roinn Geilleagair
agus Ranna coimisiúnaithe eile

Clár na nÁbhar

Réamhrá.....	2
Cúlra.....	2
Comhthéacs.....	3
Modheolaíocht mheastóireachta agus bonn fianaise.....	4
Freagraí ar na ceistneoirí.....	5
Príomhthorthaí na meastóireachta.....	5
Ceannaireacht agus bainistiú.....	5
Soláthar.....	6
Torthaí.....	7
Leathnú agus inscálaitheacht.....	8
Aguisín 1: Ceistneoirí COO (ETI) a eisíodh ar na páirtithe leasmhara ábhartha.....	10
Aguisín 2: Riachtanais agus ról an r-Mhúinteora agus an r-Mheantóra.....	58

Réamhrá

Choimisiúnaigh an Roinn Oideachais¹ (RO), Rialtas na hÉireann an tuarascáil seo ar mheastóireacht ar Thionscadal Píolótach an r-Mhoil Gaeltachta ón gCigireacht Oideachais agus Oiliúna² (ETI), Tuaisceart Éireann chun léargas seachtrach, neamhspleách a sholáthar ar an tionscadal píolótach.

Is tionscadal píolótach nuálach trí bliana de chuid na Roinne Oideachais (RO) é an r-Mhol Gaeltachta. Ar dtús, bhí sé mar aidhm ag an tionscadal píolótach cabhrú le scoláirí Fisice in iar-bhunscoileanna sa Ghaeltacht staidéar a dhéanamh ar Fhisic Ardleibhéil na hArdteistiméireachta trí mheán na Gaeilge ar líne, ag féachaint le dul faoin scrúdú in 2021. Tugadh isteach é i ndiaidh modúl samplach 5 seachtaine a chur ar fáil do scoláirí na hIdirbhliana idir mí Feabhra agus mí an Mhárta 2019, socrú a leathnaíodh ina dhiaidh sin chun cohórt eile a chur san áireamh, i.e. na scoláirí siúd a rachadh faoi scrúdú na hArdteistiméireachta i Meán Fómhair 2022.

Tá an clár píolótach á chomhordú ag an Aonad um Oideachas Gaeltachta (AOG) sa RO, le tacaíocht agus comhairle ó na comhairleoirí, H2 Learning.³

Is é is príomhchuspóir don mheastóireacht ná:

- léargas a fháil ar cén chaoi a ndeachaigh an tionscadal chun cinn;
- a fháil amach an bhfuil ag éirí leis an soláthar ar líne scoláirí a chumasú chun staidéar a dhéanamh ar chúrsa Fisice Ardleibhéil na hArdteistiméireachta trí Ghaeilge; agus
- a mheas an bhféadfaí an tionscadal a leathnú amach lena sholáthar ar scála níos mó.

Bhí gá le hathbhreithniú ar uainiú agus eagrú bunaidh na meastóireachta ar thionscnamh píolótach an r-Mhoil chun na srianta agus na teorainneacha a tháinig isteach de dheasca COVID-19 a chur san áireamh.

Cúlra

Ar cheann de phríomhaidhmeanna Bheartas na Roinne Oideachais don Oideachas Gaeltachta, 2017–2022⁴ tá neartú an tsoláthair oideachais trí mheán na Gaeilge i scoileanna agus suíomhanna réamhscoile i gceantair Ghaeltachta. Bíonn sé dúshlánach go leor d'iar-bhunscoileanna raon leathan ábhar a chur ar fáil as Gaeilge, go háirithe sa tsraith shinsearach, toisc nach féidir teacht ar mhúinteoirí a bhfuil na cáilíochtaí cuí acu agus atá líofa sa Ghaeilge, agus toisc gurb iondúil gur scoileanna beaga iad na scoileanna i gceantair thuaithe pleanála teanga sa Ghaeltacht⁵.

¹ <https://www.education.ie>

² <https://www.etini.gov.uk>

³ <https://www.h2learning.ie/> H2 Learning – Eagraíocht Seirbhísí agus Comhairleachta r-Fhoghlama.

Choimisiúnaigh an Roinn Oideachais H2 Learning chun seirbhís chomhairleach agus chomhordaithe a sholáthar chun tacú leis an RO i gcur i bhfeidhm Thionscadal Píolótach an r-Mhoil.

⁴ <https://assets.gov.ie/24606/0e2fca7db7ca434d92f97360c1197845.pdf>

⁵ <https://www.gov.ie/en/publication/1ec20-gaeltacht-language-planning-areas/>

Agus iarracht á déanamh dul i ngleic leis an dúshlán sin, aithníodh i mBeartas na Roinne Oideachais don Oideachas Gaeltachta go bhféadfaí mol píolótach r-fhoghlama (r-Mhol) trí mheán na Gaeilge a bhunú chun cur leis an raon ábhar a chuirtear ar fáil trí Ghaeilge do scoláirí in iar-bhunscoileanna beaga Gaeltachta agus in Aonaid lán-Ghaeilge, agus ar an gcaoi sin, deis a thabhairt do scoláirí Fisic a fhoghlaim trí mheán na Gaeilge, rud nach mbeadh indéanta murach sin.

Sular cuireadh Tionscadal Píolótach an r-Mhoil Gaeltachta i bhfeidhm, choimisiúnaigh an RO athbhreithniú ar thionscadail chianfhoghlama a bhí ann cheana féin ar fud na cruinne. Scrúdaíodh an soláthar cianoideachais fhorlíontaigh ar líne i roinnt tíortha sa Tuarascáil Athbhreithnithe Idirnáisiúnta⁶ seo le H2 Learning.

Moladh plean feidhmithe don RO sa tuarascáil chun cúrsa Fisice Ardleibhéil na hArdteistiméireachta a thairiscint do scoláirí Gaeltachta ar líne trí mheán na Gaeilge. Bhí raon moltaí ann, agus an t-athbhreithniú idirnáisiúnta mar bhonn eolais fúthu, maidir le ról an r-Mhúinteora, an r-Mheantóra agus na scoláirí, mar aon le spás r-Mhoil laistigh de gach ceann de na scoileanna rannpháirteacha.

I mí an Mheithimh 2018, lorg an RO léirithe spéise ó mhúinteoirí iar-bhunscoile Fisice i nGaelcholáistí agus i scoileanna Gaeltachta chun glacadh le ról mar r-Mhúinteoir. Chuir beirt mhúinteoirí tús lena ról mar r-Mhúinteoirí ar bhonn páirtaimseartha i dtosach i Meán Fómhair 2018 agus lean siad orthu ag múineadh ina scoil féin ag an am céanna⁷. Bhí sé beartaithe go mairfeadh an socrú tosaigh seo go ceann trí scoilbhliana (ó Mheán Fómhair 2018 go Meitheamh 2021).

Comhthéacs

Le linn na chéad bhliana, 2018-2019, leithdháileadh deontas ar scoileanna soláthraithe an r-Moil chun trealamh teicneolaíochta faisnéise agus cumarsáide (TFC) a cheannach chun tacú leo spás r-Mhoil a bhunú laistigh dá scoil féin. Cuireadh uaireanta teagaisc breise ar fáil freisin le cur ar chumas na r-Mhúinteoirí dul i dtaithí ar theagasc na Fisice ar líne agus ábhair i nGaeilge a ullmhú roimh chéim ullmhúcháin an tionscadail a rolladh amach go foirmiúil.

Le linn na chéad bhliana, dhear na r-Mhúinteoirí agus chuir siad i bhfeidhm raon ceachtanna samplacha sular thairg siad réamhbhlaiseadh cúig seachtaine do scoláirí Idirbhliana ar spéis leo staidéar a dhéanamh ar Fhisc trí Ghaeilge don Ardteistiméireacht.

Mar thoradh ar na blas-seisiúin píolótacha sin, mar aon le comhshaothar gairid ar líne idir an bheirt r-Mhúinteoirí agus a gcuid scoláirí, bhí an tionscadal agus an RO in ann tionscadal píolótach an r-Mhoil d'Fhisc Ardleibhéil na hArdteistiméireachta a rolladh amach go hiomlán i Meán Fómhair 2019.

⁶<https://www.education.ie/en/The-Education-System/Policy-on-Gaeltacht-Education-2017-2022/irish-medium-e-Hub-pilot-project-international-review-and-advisory-report.pdf>

⁷ Pobalscoil Chorca Dhuibhne, (beirt mhúinteoirí) Daingean Uí Chúis, Co. Chiarraí; agus Coláiste na Coiribe (aon mhúinteoir amháin) Cnoc na Cathrach, Gaillimh

Tar éis an phróisis um Léiriú Spéise, rinne na scoileanna rannpháirteacha⁸ iarratas chun páirt a ghlacadh i dtionscadal píolótach an r-Mhoil. Fuair gach scoil rannpháirteach deontas ón RO freisin chun trealamh a cheannach chun a rannpháirtíocht sa tionscadal a éascú. Leithdháileadh uaireanta teagaisc breise ar gach scoil rannpháirteach le go bhféadfadh r-Mheantóir aitheanta (múinteoir atá fostaithe ag an scoil cheana féin) a bheith i láthair i ngach scoil rannpháirteach le linn gach ranga ar an tráthchlár. Tacaíonn an r-Mheantóir leis na scoláirí ina gcuid foghlama agus glacann páirt i gcruinniú seachtainiúil athbhreithnithe leis na r-Mhúinteoirí. Tosaíodh ag cur ceachtanna Fisice ar fáil trí mheán na Gaeilge tríd an r-Mhol i Meán Fómhair 2019. Tháinig múinteoir iar-bhunscoile Fisice eile ar bord mar r-Mhúinteoir i Meán Fómhair 2020. Tá an triúr r-Mhúinteoirí, atá lonnaithe in dhá iar-bhunscoil Ghaeltachta, ag soláthar an chúrsa ar líne do na scoláirí sna hocht scoil ghlacadóra Ghaeltachta atá rannpháirteach sa tionscadal píolótach.

Chomh maith le freastal ar a gcuid ranganna ar líne agus tabhairt faoi ionsamhlúcháin fhíorúla de thurgnaimh ar líne, d'fhreastail na scoláirí freisin ar lá praiticiúil in 2019 in Ollscoil na hÉireann, Gaillimh (OÉ Gaillimh), áit a ndearna siad réimse turgnamh mar fhorlónadh dá gcuid foghlama.

Faoi láthair tá 22 scoláire, ó na hocht scoil Ghaeltachta rannpháirteacha, ag glacadh páirt i dtionscadal píolótach an r-Mhoil d'Fhisic Ardleibhéil na hArdteistiméireachta. I gcás dhá cheann de na scoileanna, tá scoláirí acu sa 6ú agus sa 5ú bliain araon (B6 agus B5).

Tá leagtha amach sa tábla thíos an líon scoláirí a ghlac páirt i gclár píolótach an r-Mhoil ón tús.

Scoilbhliain	Líon na scoláirí sa 6ú Bliain	Líon na scoláirí sa 5ú Bliain	Líon na scoláirí sa 5ú Bliain a d'fhág an clár píolótach le linn na bliana	Líon na scoláirí sa 6ú Bliain a d'fhág an clár píolótach le linn na bliana	Líon na scoláirí sa 6ú Bliain ar éirigh leo an Ardteistiméireacht a bhaint amach
2019/20	2	12	6 ⁹	0	2
2020/21	6	16 ¹⁰	0	0	Ar feitheamh

Modheolaíocht mheastóireachta agus bonn fianaise

Bhí plé ag na cigirí leis na príomhpháirtithe leasmhara agus soláthraithe seachtracha; rinne siad athbhreithniú ar dhoiciméid ábhartha agus acmhainní digiteacha; d'eisigh siad ceistneoirí agus bhreathnaigh siad ar cheachtanna ar líne.

Tá an bonn iomlán fianaise comhdhéanta de:

- ceistneoirí a eisíodh chuig na príomhoidí, r-Mhúinteoirí, r-Mheantóirí, H2 learning, tuismitheoirí agus scoláirí;

⁸ Scoileanna rannpháirteacha - is iad na scoileanna a bhfuil a scoláirí cláraithe ar an gcúrsa ar líne ná Gairmscoil Mhic Diarmada, Árainn Mhór; Coláiste Ghobnatan, Baile Mhic Íre; Coláiste Pobail Ráth Chairn; Coláiste Naomh Eoin, Inis Meáin; Coláiste Cholmcille, Indreabhán; Coláiste Naomh Éinne, Inis Mór; Coláiste Mhuire, Tuar Mhic Éadaigh; Coláiste Naomh Feichín Corr na Móna

⁹ Tuairiscítear gur roghnaigh seisear scoláirí i dtíre scoil éirí as an gcúrsa ag céim luath, go príomha mar gheall ar a dhúshlánaí atá sé staidéar a dhéanamh ar choincheapa matamaiticiúla agus ar théarmaí casta i nGaeilge. Is é 100% an ráta coinneála sa bhliain 2020-2021.

¹⁰ Tá na scoláirí seo leis an Teastas Ardteistiméireachta a chríochnú i 2022

- plé le hionadaithe ón RO agus AOG, H2 learning, príomhoidí, r-Mhúinteoirí, r-Mheantóirí agus scoláirí;
- breathnóireacht ar cheithre sheisiún (2 cheacht dhúbailte agus 2 cheacht aonair), ceithre uair an chloig san iomlán;
- samplaí de dhoiciméadacht na r-Mhúinteoirí ina bhfuil: samplaí de scéimeanna oibre, lena n-áirítear pleanáil ceachta agus meastóireacht; obair bhaile agus measúnuithe, lena n-áirítear aiseolas; tascanna taighde; agus taifid rianaithe ar dhul chun cinn na scoláirí; agus
- cáipéisíocht ón RO ina bhfuil ábhair chúí faisnéisithe agus treoir do scoileanna.

Freagraí ar na ceistneoirí

Eisíodh 68 ceistneoir san iomlán chuig: scoláirí (24), tuismitheoirí (22), príomhoidí agus múinteoirí (21) agus H2 Learning (1).

Comhlánaíodh agus seoladh ar ais 75% (51) de na ceistneoirí. Ar an iomlán, bhí freagraí dearfacha ag beagnach gach scoláire, tuismitheoir agus ball foirne maidir lena dtaithí ar an tionscadal píolótach agus d'aithin siad: an deis uathúil a bhí ann rochtain a fháil ar Fhísic Ardleibhéil na hArdteistiméireachta trí Ghaeilge; an meascán láidir de thacaíocht thréadach agus acadúil a bhí ar fáil ar líne agus sa seomra ranga; agus an caidreamh comhoibrithe seanbhunaithe foghlama a d'fhorbair laistigh den timpeallacht foghlama ar líne. D'aontaigh beagnach gach tuismitheoir a d'fhreagair, nó d'aontaigh siad go láidir, go raibh siad sásta le taithí a linbh sa tionscadal píolótach.

Pléadh aon mholtaí nó saincheisteanna a luadh i bhfreagraí ar an gceistneoir le hionadaithe an RO.

Príomhthorthaí na meastóireachta

Ceannaireacht agus bainistiú

Is tionscadal rathúil é seo, a bhfuil acmhainní agus bainistíocht mhaith curtha ar fáil dó ag an RO agus a ghníomhaireachtaí¹¹, H2 Learning, na r-Mhúinteoirí, na r-Mheantóirí, an dá scoil soláthraithe agus na hocht scoil ghlacadóra, chun go mbeidh na scoláirí in ann staidéar a dhéanamh ar sholáthar (Físic), rud nach bhféadfaidís a dhéanamh murach na socrúithe seo go léir. Faoi láthair, i gcás na scoláirí sna scoileanna glacadóra, is é seo an t-aon bhealach chun é sin a dhéanamh.

Chuir an RO agus a ghníomhaireachtaí, lena n-áirítear na comhairleoirí ó H2 Learning, raon leathan tacaíochtaí éifeachtacha, spriocdhírthe ar fáil do na scoileanna rannpháirteacha agus tá na tacaíochtaí sin deartha go maith chun rolladh amach an tionscadail a éascú.

D'éirigh leis an RO triúr múinteoirí Físice atá fostaithe in dhá iar-bhunscoil Ghaeltachta (scoileanna soláthraithe r-Mhoil) a earcú le clár an r-Mhoil a chur ar fáil.

¹¹An Chomhairle um Oideachas Gaeltachta agus Gaelscolaíochta (COGG) agus an tSeirbhís um Fhorbairt Ghairmiúil do Mhúinteoirí–Teicneolaíocht (PDST-Teicneolaíocht) tacaíocht freisin don tionscadal.

Bíonn foireann H2 Learning i dteagmháil go rialta leis an RO, leis na scoileanna rannpháirteacha agus leis na r-Mhúinteoirí agus na r-Mheantóirí chun comhairle straitéiseach agus tacaíocht lóistíochta a sholáthar ar bhonn leanúnach chun tacú le comhordú agus dea-reachtáil an tionscadail. Tá oiliúint ábhartha curtha ag H2 Learning ar na r-Mhúinteoirí agus ar na r-Mheantóirí maidir le roghnú agus úsáid teicneolaíochtaí digiteacha, agus tá samplaí de dhea-chleachtais aitheanta scaipthe acu chun tacú le teagasc, foghlaim agus measúnú ar líne trí mheán na Gaeilge.

Tá ról agus freagrachtaí soiléire ag na r-Mhúinteoirí agus ag na r-Mheantóirí (Aguisín 2). Oibríonn siad go maith agus i gcomhar le chéile chun a gcuid ama leithdháilte ranga a ullmhú agus a bhainistiú go rathúil chun an clár a chur ar fáil, lena n-áirítear cruinnithe rialta agus nuashonruithe a eagrú le tuismitheoirí agus le príomhpháirtithe leasmhara eile.

Bhain na r-Mhúinteoirí leas as naisc le múinteoirí ar líne i dtíortha eile, rud a ndearna H2 Learning éascaíocht air. Chuaigh siad i mbun fhorbairt ghairmiúil ábhartha in úsáid teicneolaíochtaí digiteacha chun scileanna nua a fhoghlaim a chabhróidh leo Fisic a theagasc ar líne trí mheán na Gaeilge. Tá a gcuid pleananna ceachta agus straitéisí teagaisc curtha in oiriúint acu chun na riachtanais a bhaineann le timpeallacht fíorúil foghlama a chomhlíonadh.

Tá tráthchlár coiteann eagraithe ag na scoileanna soláthraithe, d'éascaigh siad scaoileadh r-Mhúinteoirí chun tacú leis an gclár, agus chuir spás seomra ranga agus oifige ar fáil chun freastal ar na r-Mhúinteoirí agus na seisiúin chianfhoghlama á gcur ar fáil acu. Tá múinteoir roghnaithe mar r-Mheantóir ag na scoileanna rannpháirteacha chun tacú leis na scoláirí agus leis na r-Mhúinteoirí, agus tá seomraí ranga curtha ar fáil acu do na r-Mheantóirí chun na scoláirí a mhaoirsiú i rith ceachtanna ar líne, lena n-áirítear a rochtain ar chrua-earraí agus bogearraí.

Léiríonn rath chlár phíolótach an r-Mhoil an chaoi a bhféadfaí comhoibriú ní b'fhairsinge a chur ar fáil ar líne thar na hiar-bhunscoileanna lán-Ghaeilge i gceantair Ghaeltachta agus níos faide i gcéin.

Soláthar

Bíonn na r-Mhúinteoirí agus na r-Mheantóirí i mbun pleanála agus teagaisc, stiúirann siad foghlaim agus déanann siad measúnú trí scéimeanna forbartha oibre a dhéanann meascán de cheachtanna sioncrónacha agus neamhshioncrónacha a struchtúrú agus a chur in ord. Tacaíonn na físeáin tráchtála ábhartha leis na cuir chuige agus tógann siad ar na rudaí a gcuireann na scoláirí spéis iontu agus ar na láidreachtaí atá acu agus cuireann siad na torthaí foghlama beartaithe ar fáil ar bhealach éifeachtach. Déanann na modúil agus na haonaid oibre laistigh de na scéimeanna seo freastal maith ar na héilimh theorice agus chleachtais a bhaineann le Fisic Ardleibhéil na hArdteistiméireachta, agus tá athbhreithnithe rialta agus deiseanna aiseolais mar chuid de chun monatóireacht agus meastóireacht a dhéanamh ar rannpháirtíocht agus ar dhul chun cinn na scoláirí.

Baineann na r-Mhúinteoirí úsáid éifeachtach as spás seomra ranga agus oifige ina scoil chun áit a chur ar fáil le haghaidh: cruu-earraí agus bogearraí cianfhoghlama; ceamaraí gréasáin a shuí chun gné dhinimiciúil a ionchorprú i gceachtanna; agus acmhainní a stóráil.

Le linn a gceachtanna ar líne, faigheann na scoláirí aiseolas rialta ar a ndul chun cinn óna r-Mhúinteoirí trí sheisiúin spriocdhírith ceisteanna agus freagraí, quizeanna digiteacha agus seisiúin iomlánacha.

Bhí gach ceacht ar líne a breathnaíodh¹² éifeachtach agus curtha ar fáil i dtimpeallacht foghlama digítí a bhí idir dhea-dheartha agus sábháilte, ina raibh seomraí fíorúla ar leithligh le haghaidh obair ghrúpa nó tacaíocht aonair de réir mar ba ghá. Ionchorpraíodh sna ceachtanna réimse leathan teicneolaíochtaí agus straitéisí éifeachtacha digiteacha chun tacú le foghlaim chomhoibritheach agus neamhspleách ar luas maith thar raon maith tascanna difreáilte agus tascanna taighde. Ceistiúchán idirghníomhach agus quizeanna, plé ceisteanna agus freagraí, taispeántais shaincheaptha agus comhdhlúthú coincheap eolaíochta trí thuar le bogearraí insamhalta, úsáidtear iad uile go héifeachtúil chun scileanna smaointeoireachta agus fadhbréitigh na scoláirí a fhorbairt. I dteannta a chéile, d'éirigh leis na cineálacha cur chuige a thug na cigirí faoi deara foghlaim a chur chun cinn agus na torthaí foghlama beartaithe a bhaint amach.

I rith na bliana, bíonn deiseanna foghlama dea-phleanáilte ag na scoláirí chun raon uirlisí agus acmhainní digiteacha a roghnú agus a úsáid mar OneNote, PowerPoint, Teams, Zoom, Google Forms, Khan Academy, ionsamhlúcháin Phet¹³, Quizlet, Kahoot, Edpuzzle, Spark agus Google hour¹⁴ chun páirt ghníomhach a ghlacadh i gceachtanna agus chun a gcuid foghlama féin a threorú.

Bhí na scoláirí a bhuail leis na cigirí dea-labhartha, aibí agus cairdiúil agus léirigh siad a mbuíochas go soiléir as an deis a bheith acu tabhairt faoin bhFisic Ardleibhéil san Ardeistiméireacht, taithí a bheith acu ar chianfoghhlaim, agus an tacaíocht a fhaigheann siad óna r-Mhúinteoirí agus r- Mheantóirí, laistigh agus lasmuigh den am ranga.

Labhair na scoláirí go dearfach faoin taithí a bhí acu ar na hardáin ar líne a úsáidtear chun a gceachtanna a chur ar fáil; an t-aiseolas a fhaigheann siad chun a gcuid oibre a fheabhsú; agus na deiseanna a bhíonn acu le dul i mbun obair chomhoibritheach fíor-ama, lena n-áirítear a gcuid freagraí ar ríomhanna agus ceisteanna teoirice a leagan amach agus a roinnt, léaráidí a thógáil, sonraí a thaispeáint, agus torthaí ó thurgnaimh agus ionsamhlúcháin taispeána a léirmhíniú.

D'fhonn tacú le forbairt theagmhálach scileanna praiticiúla¹⁵ d'fhreastail na scoláirí ar lá praiticiúil freisin i saotharlanna fisice OÉ Gaillimh, áit a ndearna siad obair thurgnamhach i ngrúpaí a thug deis dóibh caidrimh dhearfacha oibre a chothú freisin. Dúirt scoláirí a d'fhreastail ar na seisiúin phraiticiúla sna saotharlanna fisice in OÉ Gaillimh leis na cigirí gur bhain siad taitneamh as an obair phraiticiúil agus gur chuir siad fáilte roimh an deis bualadh le scoláirí eile agus oibriú leo. Mhol siad go mbeadh an obair phraiticiúil níos tairbhíúla dá ndéanfaí í ní ba luaithe sa bhliain mar go mbeadh tionchar dearfach aige ar chomhoibriú idir scoláirí ina gcuid ama féin.

Torthaí

Tá 22 scoláire ag baint leas as an deis chun staidéar a dhéanamh ar an gcúrsa Ardleibhéil Fisice don Ardeistiméireacht. Thairis sin, d'éirigh le beirt scoláirí ón 6ú bliain a chuaigh isteach sa tionscadal píolótach i Meán Fómhair 2019 an cúrsa Ardleibhéil Fisice a chríochnú in 2020 agus Gráid Ríofa a fháil (mar gheall ar an ngá a bhí le pleananna teagmhasacha a chur i bhfeidhm de dheasca COVID-19).

¹² Ceithre cheacht (2 rang dúbailte agus 2 rang aonair), ceithre uair an chloig san iomlán.

¹³ Teicneolaíocht Oideachais Fisice. Cuireann an tionscadal ionsamhlúcháin idirghníomhaigh PhET ag University Colorado Boulder ionsamhlúcháin idirghníomhacha mhatamaitice agus eolaíochta ar fáil saor in aisce.

¹⁴ Am leithdháilte le haghaidh taighde neamhspleách

¹⁵ Beidh na turgnaimh éigeantacha Fisice á ndéanamh go fíorúil in 2021 mar gheall ar na srianta a bheidh i bhfeidhm de dheasca COVID-19.

Rinne na cigirí measúnú ar líofacht fhollasach na scoláirí i nGaeilge, iad ag coinneáil na taithí éagsúla a bhí acu roimh an gcúrsa i gcuimhne.

Thug siad faoi deara:

- an chaoi a ndearna na múinteoirí comhtháthú rathúil ar chomhthéacs, canúint agus téarmaíocht a bhain go sonrach leis an ábhar;
- an tacaíocht a tugadh do na scoláirí díriú ar bhrí príomhthéarmaí agus foirm theangeolaíoch laistigh dá chomhthéacs eolaíoch; agus
- bealaí ar leathnaigh na hidirghníomhaíochtaí scríofa agus béil teanga na scoláirí agus a dtuiscint ar an bhFisic.

Tá na scoláirí spreagtha go maith agus tá meon dearfach acu i leith na foghlama. Tá a gcuid smaointeoireachta criticiúla, a scileanna taighde agus a gcumas chun faisnéis a shintéisiú ó raon leathan foinsí forbartha go maith trína rannpháirtíocht mhuiníneach san fhoghlaim agus trí thascanna rialta oibre baile agus taighde a dhéanamh.

Tá an bonneagar TFC atá curtha i bhfeidhm iontaofa agus láidir. Tá an timpeallacht dhigiteach sábháilte agus tacaíonn go rathúil leis an teagasc comhoibritheach agus leis na torthaí foghlama. Tá soláthar ar líne, lena n-áirítear acmhainní agus bogearraí trí Ghaeilge d'Fhísic Ardleibhéil na hArdteistiméireachta, curtha ar bun anois.

Bhí na ceachtanna a breathnaíodh agus na cáipéisí bainteacha a ndearnadh athbhreithniú orthu éifeachtach chun foghlaim na scoláirí a chur chun cinn. Neartaíodh cleachtas gairmiúil agus eolas na r-Mhúinteoirí maidir le Fisic a theagasc trí mheán na Gaeilge ar líne. Is léir é seo óna gcuid oiliúna agus taighde, chomh maith lena gcleachtas éifeachtach machnamhach maidir le foghlaim a threorú ag baint úsáid as teicneolaíochtaí digiteacha chun suim na scoláirí a spreagadh i bpríomhtheoiricí, coincheapa agus prionsabail na Físice ag ardleibhéal na hArdteistiméireachta.

Tá sé léirithe ag rath an r-Mhoil¹⁶ go bhféadfaí an cúrsa ardleibhéil Físice don Ardteistiméireacht a chur ar fáil go hiomlán ar líne agus go bhféadfaí é a mhéadú chun raon ní ba leithne ábhar (idir phraiticiúil agus neamhphraiticiúil) a sholáthar do ghrúpaí beaga¹⁷ scoláirí i ní ba mhó scoileanna. De réir mar a leathnaítear an tionscadal, éireoidh ról an r-Mheantóra níos tábhachtaí fós toisc go mbeidh air nó uirthi teacht roimh an tacaíocht a bheidh ag teastáil ó scoláirí a mbeidh raon níos leithne cumas agus riachtanas acu.

Leathnú agus inscálaitheacht

Ag eascairt as torthaí na meastóireachta seo, cuirtear faoi chaibidil sa tuarascáil seo cuid de na himpleachtaí a bhainfeadh le leathnú agus uas-scálú an tionscadail phíolótaigh agus le leathnú an r-Mhoil thar raon ní ba leithne scoileanna agus ábhar. Tá na moltaí tógtha ar bhonn taighde agus forbairt rathúil a rinne na páirtithe leasmhara trí pháirt a ghlacadh sa tionscadal píolótach seo.

¹⁶ D'aontaigh Coimisiúin na Scrúduithe Stáit go bhféadfar na turgnaimh éigeantacha a dhéanamh go fíorúil don chlár píolótach seo

¹⁷ 16 scoláire nó níos lú

Tá na moltaí leagtha amach i bhfianaise an chomhthéacs oideachais reatha de bharr phaindéim COVID-19. Mar thoradh ar na srianta a cuireadh ar oibriú scoileanna ó mhí an Mhárta 2020 de dheasca na paindéime, bhí ar na scoileanna tosú ar chiantegasc a sholáthar, lena n-áirítear cianteagasc ar líne, rud nach raibh á dhéanamh acu go minic roimh an tionscadal píolótach seo. Fágann an t-athrú seo ar dhearcthaí agus ar chleachtas i leith modhanna teagasc agus foghlama ar líne ar fud na gairme go bhfuil athrú tagtha freisin ar an timpeallacht inar féidir uas-scálú an tionscadail phiolótaigh seo a mheas agus a phleanáil.

Is iad seo a leanas cuid de na himpleachtaí a bhaineann le leathnú agus le huas-scálú:

1. tacaíocht a sholáthar chun acmhainn foghlama a spreagadh i measc na scoláirí sin atá ag tabhairt faoi chianfoghlaím chun cabhrú leo na héilimh a bhaineann le bheith ag obair go neamhspleách ar líne a thuiscint agus a bheith ullamh dóibh trína chinntiú go bhfuil siad dea-spreagtha, féinrialaithe agus go bhfuil meon dearfach acu mar fhoghlaimoirí neamhspleácha;
2. tosaíocht a thabhairt do mhaoiniú le haghaidh bhainistiú straitéiseach an chláir agus leithdháileadh acmhainní breise ar:
 - comhordú a dhéanamh ar cheannach agus dáileadh na gcrua-earraí agus na mbogearraí riachtanacha;
 - éascaíocht a dhéanamh ar thráthchlárú grúpaí níos mó r-Mhúinteoirí agus r-Mheantóirí ar fud an churaclaim; agus
 - tacú le heagrú lóistíochta seirbhísí seachtracha chun aon obair phraiticiúil a éascú;
3. athbhreithniú a dhéanamh ar sholáthar an churaclaim agus ar chumas an fhórsa oibre teagasc chun ábhair thosaíochta agus saineolas múinteoirí a aithint chun:
 - tosaíocht a thabhairt d'ábhair i bhfianaise na dóchúlachta go nglacfadh scoláirí leo, agus an tairiscint réalaíoch ó scoileanna; agus
 - líon reatha na múinteoirí atá ar fáil chun na hábhair sin a theagasc trí mheán na Gaeilge a chinneadh;
4. nuair is iomchuí, glacadh le múnla braisle scoile¹⁸, trína gcruthófar agus a spreagfar líonraí r-Mhoil níos leithne de scoileanna Gaeltachta, d'Aonaid lán-Ghaeilge agus de scoileanna eile chun curaclam níos leithne agus níos solúbtha a sholáthar ar féidir é a roinnt agus a rochtain ar líne;
5. tráthchlár agus ardán coiteann a chaibidliú agus a chomhaontú chun ceachtanna ar líne a chur ar fáil ar fud na scoileanna rannpháirteacha amach anseo; agus
6. go n-aontódh agus go mbunódh na comhpháirtithe go léir (na scoileanna, na bainisteoirí tionscadail, an RO agus an Chigireacht) socruithe agus caighdeáin dearbhaithe cáilíochta maidir le planáil, teagasc, foghlaim agus measúnú d'fhonn córais láidre agus línte soiléire cuntasachta a chinntiú ar gach leibhéal ionas go bhféadfaí monatóireacht agus meastóireacht a dhéanamh ar éifeachtacht an tsoláthair ar líne agus ar na torthaí bainteacha.

¹⁸ Cosúil le múnla an Phobail Foghlama Ceantair d'iar-bhunscoileanna i dTuaisceart Éireann

Aguisín 1: Ceistneoirí COO (ETI) a eisíodh ar na páirtithe leasmhara ábhartha

AINM NA SCOILE:

SEOL AN CEISTNEOIR COMHLÁNAITHE CHUIG ehub@education-ni.gov.uk LE DO THOIL

Ceistneoir don Cheannaireacht agus Bainistíocht

Thar ceann na Roinne Oideachais, tá Cigireacht Oideachais agus Oiliúna Thuaisceart Éireann ag tabhairt faoi mheastóireacht ar an tionchar atá ag Tionscadal Píolótach an ríomh-Mhoil Dhigitigh Ghaeltachta a thairgeann Físic Ardleibhéil Ardteistiméireachta trí mheán na Gaeilge do scoláirí Gaeltachta ar líne. Is é príomhaidhm na hoibre seo ná, tionchar an tionscadail phíolótaigh ríomh-Mhoil ar fhoghlaim na scoláirí agus ar chleachtas na múinteoirí, agus ar a acmhainneacht maidir lena fhorbairt amach anseo, a mheas. Tá an mheastóireacht dírithe ar éifeachtacht agus éifeachtúlacht Thionscadal Píolótach an ríomh-Mhoil Dhigitigh Ghaeltachta a dhéanamh amach maidir le cur ar chumas na scoláirí staidéar a dhéanamh ar Fhísic Ardleibhéil trí mheán na Gaeilge ar líne tríd an bhfoghlaim chumaisc. Déanfar machnamh sa mheastóireacht freisin ar an gcaoi a bhféadfaí an tionscadal ar fhoghlaim chumaisc a fheabhsú agus a mhéadú tuilleadh chun feabhas a chur ar sheachadadh an oideachais lán-Ghaeilge i scoileanna Gaeltachta agus chun samhail a chur ar fáil a fhéadfar a úsáid i gcomhair cur chuige cumaisc san earnáil lán-Ghaeilge i gcoitinne amach anseo.

Fágadh na príomhcheisteanna a chuirtear ort sa cheistneoir seo oscailte ionas gur féidir leat achoimre a sholáthar ar an méid a mheasann tú a bheith ina láidreachtaí agus ina ndúshláin in aon ghné ar leith atá á plé. Ba cheart go n-áireofaí san achoimre freisin réimsí a d'fhéadfaí a fhorbairt a thuilleadh i do thuairim, chomh maith le haon ghníomhartha a mheasann tú a bheith riachtanach chun go dtiocfadh feabhas ar an tionscadal.

Coigeartaigh an bosca freagartha téacs de réir mar is gá.

Tá roinnt leideanna féin-mhachnaimh san áireamh sa cholún seo mar spreagadh chun cabhrú leat do fhreagra a chur le chéile. Ní gá aghaidh a thabhairt ar na leideanna go léir.

Ceist 1: Cad iad na nithe ar éirigh leo agus cad iad na dúshláin a bhí ag do scoil maidir le Fisic a thairiscint trí Ghaeilge ar líne, ag baint úsáid as foghlaim chumaisc?

Freagra: *(Coigeartaigh an bosca freagartha téacs de réir mar is gá).*

B'fhéidir gur mhaith leat smaoineamh ar:

- an tionchar a bheidh ag Fisic a thairiscint trí Ghaeilge trí foghlaim chumaisc ar:
 - scoláirí;
 - mhúinteoirí;
 - chlár ama a leagan amach;
 - phleanáil curaclaim;
 - phleanáil scoile-uile (mar shampla, Polasaí Úsáide Inghlactha Idirlín; Ráiteas Cumhdach Leanaí);
 - dhul chun cinn gairme/leanúnachas oideachais;
 - inbhuanaitheacht; agus
 - mhargaíocht agus Caidreamh Poiblí.
- an tacaíocht agus na hacmhainní atá curtha ar fáil ag an Roinn Oideachais agus ag a gníomhaireachtaí don tionscadal;
- tionchar na tacaíochta ar chur i bhfeidhm an tionscadail;
- tionchar na tacaíochta leanúnaí;
- an chaoi a bhfuil treoir tugtha ag an Roinn Oideachais agus ag a gníomhaireachtaí (m.sh. Teicneolaíocht na Seirbhíse um Fhorbairt Ghairmiúil do Mhúinteoirí) agus/nó H2 Learning chun tacú le cur i bhfeidhm éifeachtach an tionscadail agus na dtorthaí go dtí seo agus chun monatóireacht a dhéanamh orthu;
- aon bhearnaí maidir le tacaíochtaí do do scoil;

- na caidrimh oibre idir na scoileanna ríomh-Mhoil agus do scoil le linn an tionscadail;
- cáilíocht na foghlama agus an teagaisc;
- aon fheabhsuithe a d'fhéadfaí a dhéanamh ar an tionscadal;
- cé acu, an léiríonn nó nach léiríonn na socruithe reatha don tionscadal píolótach seo luach ar airgead;
- cumarsáid a dhéanamh le tuismitheoirí/caomhnóirí, lena n-áirítear cruinnithe tuismitheoirí-múinteoirí;
- tionchar an tionscadail ar an scoil i gcoitinne – spéis a ghintear i measc scoláirí eile, glacadh sa rang Ardeistiméireachta 2020-22, spéis i measc na foirne.

Ceist 2: Cad is féidir linn a fhoghlaim maidir le cur chuige foghlama cumaisc a úsáid amach anseo?

Freagra:

B'fhéidir gur mhaith leat smaoineamh ar:

- conas a d'fhéadfaí an tionscadal píolótach ríomh-Mhoil a fheabhsú;
- aon éifeachtúlachtaí a d'fhéadfaí a dhéanamh;
- an fhéidearthacht go leathnófaí an tionscadal chuig réimse ábhar níos leithne;
- an acmhainneacht nó an luach a bhain le ceachtanna a thaifeadadh agus é a thairiscint do scoileanna agus/nó do scoláirí eile;
- conas a d'fhéadfaí an tionscadal ríomh-Mhoil a fhorbairt chun aghaidh a thabhairt ar ghanntanas múinteoirí a bhfuil inniúlacht sa Ghaeilge acu san Fhisic nó in ábhair eile sna hiar-bhunscoileanna Gaeltachta;
- an fhéidearthacht go leathnófaí an tionscadal ar réimse níos leithne scoileanna Gaeltachta agus lán-Ghaeilge, agus, ar deireadh thiar, ar an gcóras oideachais i gcoitinne;
- na hábhair eile a d'fhéadfaí/nach bhféadfaí a sheachadadh go héifeachtach tríd an bhfoghlaim chumaisc idir an scoil ríomh-Mhoil agus na scoileanna glactha;
- an méid is lú trealamh atá ag teastáil i scoil ríomh-Mhoil nuair a sholáthraíonn múinteoir amháin/níos mó ná múinteoir amháin an tseirbhís d'iar-bhunscoileanna glactha;

- an méid is lú trealamh atá ag teastáil sna hiar-bhunscoileanna glactha.

**Ceist 3: Maidir leis an eispéireas foghlama cumaisc tríd an ríomh-Mhol, an bhfuil aon imní ort faoi thionchar na paidéime reatha ar dhul chun cinn na scoláirí san Fhisic?
Tabhair tuairim, le do thoil.**

Freagra:

Ceist 4: Aon chomhairle nó tuairimí ábhartha eile

Freagra:

B'fhéidir gur mhaith leat smaoineamh ar:

- aon chomhairle atá agat do príomhoidí eile/ a d'fhéadfadh dul isteach sa tionscadal;
- comhairle ghinearálta maidir le feabhsuithe a d'fhéadfaí a dhéanamh i dtaobh chur i bhfeidhm agus leathnú an tionscadail ó thaobh an príomhoide agus na múinteoirí rannpháirteacha.

GO RAIBH MAITH AGAT AS AN gCEISTNEOIR SEO A CHOMHLÁNÚ

Déanfar an obair mheastóireachta seo de réir na Rialacháin Ghinearálta um Chosaint Sonraí (RGCS) mar a bhaineann le sonraí pearsanta na rannpháirtithe agus saorghluaiseacht a leithéid de shonraí.

AINM NA SCOILE:

SEOL AN CEISTNEOIR COMHLÁNAITHE CHUIG ehub@education-ni.gov.uk LE DO THOIL

Ceistneoir don ríomh-Mhúinteoir

Thar ceann na Roinne Oideachais, tá Cigireacht Oideachais agus Oiliúna Thuaisceart Éireann ag tabhairt faoi mheastóireacht ar an tionchar atá ag Tionscadal Píolótach an ríomh-Mhoil Dhigitigh Ghaeltachta a thairgeann Fisic Ardleibhéil Ardteistiméireachta trí mheán na Gaeilge do scoláirí Ghaeltachta ar líne. Is é príomhaidhm na hoibre seo ná, tionchar an tionscadail phíolótaigh ríomh-Mhoil ar fhoghlaim na scoláirí agus ar chleachtas na múinteoirí, agus ar a acmhainneacht maidir lena fhorbairt amach anseo, a mheas. Tá an mheastóireacht dírithe ar éifeachtacht agus éifeachtúlacht Thionscadal Píolótach an ríomh-Mhoil Dhigitigh Ghaeltachta a dhéanamh amach maidir le cur ar chumas na scoláirí staidéar a dhéanamh ar Fhísic Ardleibhéil trí mheán na Gaeilge ar líne tríd an bhfoghlaim chumaisc. Déanfar machnamh sa mheastóireacht freisin ar an gcaoi a bhféadfaí an tionscadal ar fhoghlaim chumaisc a fheabhsú agus a mhéadú tuilleadh chun feabhas a chur ar sheachadadh an oideachais lán-Ghaeilge i scoileanna Ghaeltachta agus chun samhail a chur ar fáil a fhéadfar a úsáid i gcomhair cur chuige cumaisc san earnáil lán-Ghaeilge i gcoitinne amach anseo.

Fágadh na príomhcheisteanna a chuirtear ort sa cheistneoir seo oscailte ionas gur féidir leat achoimre a sholáthar ar an méid a mheasann tú a bheith ina láidreachtaí agus ina ndúshláin in aon ghné ar leith atá á plé. Ba cheart go n-áireofaí san achoimre freisin réimsí a d'fhéadfaí a fhorbairt a thuilleadh i do thuairim, chomh maith le haon ghníomhartha a mheasann tú a bheith riachtanach chun go dtiocfadh feabhas ar an tionscadal.

Coigeartaigh an bosca freagartha téacs de réir mar is gá.

Tá roinnt leideanna féin-mhachnaimh san áireamh sa cholún seo mar spreagadh chun cabhrú leat do fhreagra a chur le chéile. Ní gá aghaidh a thabhairt ar na leideanna go léir.

Ceist 1: Conas a d'ullmhaigh tú agus conas a rinne tú planáil chun an tionscadal a chur i bhfeidhm?

Freagra: *(Coigeartaigh an bosca freagartha téacs de réir mar is gá)*

B'fhéidir gur mhaith leat smaoineamh ar:

- na deiseanna a bhí agat cur le do chuid scileanna i bhforbairt na ríomh-oideolaíochta;
- conas a bhunaigh tú caidrimh éifeachtacha ar fud an tionscadail agus conas a choinnigh tú iad;
- conas a dhéanann tú cumarsáid le scoláirí, ríomh-Mheantóirí agus le scoileanna a fhaigheann an tseirbhís, le tuismitheoirí/caomhnóirí, H2 Learning agus leis an Roinn Oideachais le linn an tionscadail phiólótaigh;
- cad a d'oibrigh go maith duit maidir le hullmhú agus seachadadh gníomhaíochtaí foghlama cumaisc don chúrsa seo a bhainistiú;
- conas a chruthaíonn an tionscadal spás foghlama digiteach sábháilte do gach scoláire agus múinteoir;
- conas a dhéantar nasc idir an tionscadal ríomh-Mhoil agus an Polasaí Úsáide Inghlactha Idirlín agus an Ráiteas Cumhdach Leanáí;
- an t-eolas atá agat faoi láthair, cad iad na feabhsúcháin a dhéanfá.

Ceist 2: Cé chomh héifeachtach is atá do chuid pleanála agus do chuid teagaisc?

Freagra:

B'fhéidir gur mhaith leat smaoineamh ar:

- cóimheas idir an t-am ullmhúcháin ceachta agus seachadadh ceachta;
- ionchais shoiléire a leagan síos don obair foghlama cumaisc/obair ar líne agus do ghníomhaíochtaí praiticiúla ionas go mbeidh a fhios ag na scoláirí cén dealramh a bheidh ar rath;
- úsáid critéir ratha soiléire agus aon straitéisí eile chun ionchais a roinnt;
- conas atá a fhios agat an bhfuil an dul chun cinn agus an fhoghlaim a bhfuiltear ag súil leo á ndéanamh ag na scoláirí ar luas cuí;
- na hidirghabhálacha a chuireann tú i bhfeidhm do scoláirí aonair;
- na deiseanna a chuireann tú ar fáil do do chuid scoláirí chun scileanna níos leithne a fhorbairt;
- conas a thugann tú isteach foghlaim nua;
- conas a thugann tú isteach téarmaíocht atá sainiúil don ábhar de chineál teicniúil agus conas a mhúineann tú í;
- conas a thógann tú ar réamhfhoghlaim nó ar eolas atá ag scoláirí ar ábhair ghaolmhara eile;
- conas a nascann tú an Fhisic le heispéiris fíorshaoil na scoláirí;

- conas a dhaingníonn tú an fhoghlaim;
- an lá lasmuigh den láthair in Ollscoil Náisiúnta na hÉireann, Gaillimh (ONÉG);
- pleanáil d'imeachtaí foghlama eile duine le duine a d'fhéadfaí a chur ar siúl;
- ról an ríomh-Mheantóra;
- conas a thacaíonn tú le folláine shóisialta agus mhothúchánach na scoláirí;
- conas a spreag tú scoláirí chun leanúint ar aghaidh ag plé leis an tionscadal;
- conas a chuaigh tú i dteagmháil le haon scoláire a chuir in iúl gur mhian leis an tionscadal a fhágáil agus conas a fuair tú amach na cúiseanna atá leis;

Ceist 3: Cé chomh héifeachtach is atá measúnú don bhfoghlaim agus measúnú ar an bhfoghlaim?

Freagra:

B'fhéidir gur mhaith leat smaoineamh ar:

- úsáid tascanna measúnaithe iomlánaíocha, maidir le forbairt na bpríomhscileanna agus na gcoincheap san Fhisic;
- úsáid tascanna measúnaithe iomlánaíocha, maidir le forbairt scileanna Gaeilge lena n-áirítear stór focal atá sainiúil don ábhar;
- conas a úsáideann tú aiseolas/comhrá chun machnamh, ceartú agus leathnú na foghlama a spreagadh agus chun folláine a chur chun cinn;
- aiseolas, freagraí agus tuairimí ó scoláirí a éascú;
- tionchar na timpeallachta digití chun tacú le scoláirí atá ag obair le chéile ar thionscadail agus ar thascanna díospóireachta;
- éifeachtacht na timpeallachta digití chun measúnú na foghlama a éascú;
- éifeachtacht ullmhúchán na scoláirí don scrúdú Fisice Ardeistiméireachta;
- an méid a bhfuil tú ag súil leis maidir leis an gcéatadán scoláirí a fhreagróidh an scrúdú Fisice Ardeistiméireachta trí Ghaeilge nó trí Bhéarla.

Ceist 4: Conas a thacaítear leis na scoláirí lena gcuid foghlama?

Freagra:

B'fhéidir gur mhaith leat smaoineamh ar:

- conas a thacaíonn tú le scoláirí a bhfuil deacrachtaí foghlama acu i gceachtanna Fisice ar líne trí mheán na Gaeilge;
- scileanna agus meonta na scoláirí, agus leibhéal neamhspleáchais agus dianseasmhachta don chianfhoghlaim;
- scoláirí atá i gceannas ar a gcuid foghlama féin;
- na bearta bonnlíne don chohórt, mar shampla - cumas matamaiticiúil agus cumas foriomlán;
- scoláirí ag cur a gcuid spriocanna féin agus ag déanamh athbhreithnithe orthu ar mhaithe le feabhsúcháin;
- conas a thomhaiseann tú dul chun cinn do scoláirí le himeacht ama;
- cumarsáid a dhéanamh le tuismitheoirí/caomhnóirí, lena n-áirítear cruinnithe tuismitheoirí-múinteoirí.

Ceist 5: Conas a úsáideadh an chomhairle agus an tacaíocht phraiticiúil a chuir foireann H2 Learning ar fáil?

Freagra:

B'fhéidir gur mhaith leat smaoineamh ar:

- aon chomhairle agus tacaíocht phraiticiúil a fuair tú;
- aon samplaí de dhea-chleachtais arna roinnt ag H2 maidir le teagasc agus foghlaim agus measúnú ar líne;
- aon samplaí de theicneolaíochtaí foghlama digítí iomchuí arna roinnt ag H2;
- samplaí de sholáthraithe inneachair dhigitigh arna roinnt ag H2 chun ábhar iomchuí a aimsiú le haghaidh aistriúcháin/oiriúnaithe;
- cén chomhairle agus cén tacaíocht a d'fhéadfadh a bheith ag teastáil ó mhúinteoirí atá ag tabhairt faoina leithéid d'obair den chéad uair;
- conas a d'fhéadfaí an tionscadal seo a fhorbairt agus conas a d'fhéadfaí tacú leis chun ábhair eile a chur san áireamh.

**Ceist 6: Maidir leis an eispéireas foghlama cumaisc tríd an ríomh-Mhol, an bhfuil aon imní ort faoi thionchar na paidéime reatha ar dhul chun cinn na scoláirí san Fhisic?
Tabhair tuairim, le do thoil.**

Freagra:

Ceist 7: Aon chomhairle nó tuairimí ábhartha eile

Freagra:

B'fhéidir gur mhaith leat smaoineamh ar:

- aon chomhairle atá agat do mhúinteoirí Fisice nó do mhúinteoirí ábhar eile a d'fhéadfadh dul isteach sa tionscadal foghlama cumaisc;
- na hábhair eile a d'fhéadfaí/nach bhféadfaí a sheachadadh go héifeachtach tríd an bhfoghlaim chumaisc idir an scoil ríomh-Mhoil agus na scoileanna glactha;
- an méid is lú trealamh atá ag teastáil i scoil ríomh-Mhoil nuair a sholáthraíonn múinteoir amháin/níos mó ná múinteoir amháin an tseirbhís d'iar-bhunscoileanna glactha;
- comhairle ghinearálta maidir le feabhsuithe a d'fhéadfaí a dhéanamh i dtaobh chur i bhfeidhm agus leathnú an tionscadail ó thaobh na múinteoirí rannpháirteacha.

GO RAIBH MAITH AGAT AS AN gCEISTNEOIR SEO A CHOMHLÁNÚ

Déanfar an obair mheastóireachta seo de réir na Rialacháin Ghinearálta um Chosaint Sonraí (RGCS) mar a bhaineann le sonraí pearsanta na rannpháirtithe agus saorghluaiseacht a leithéid de sonraí.

AINM NA SCOILE:

SEOL AN CEISTNEOIR COMHLÁNAITHE CHUIG ehub@education-ni.gov.uk LE DO THOIL

Ceistneoir don ríomh-Mheantóir

Thar ceann na Roinne Oideachais, tá Cigireacht Oideachais agus Oiliúna Thuaisceart Éireann ag tabhairt faoi mheastóireacht ar an tionchar atá ag Tionscadal Píolótach an ríomh-Mhoil Dhigitigh Ghaeltachta a thairgeann Fisic Ardleibhéil Ardteistiméireachta trí mheán na Gaeilge do scoláirí Gaeltachta ar líne. Is é príomhaidhm na hoibre seo ná, tionchar an tionscadail phíolótaigh ríomh-Mhoil ar fhoghlaim na scoláirí agus ar chleachtas na múinteoirí, agus ar a acmhainneacht maidir lena fhorbairt amach anseo, a mheas. Tá an mheastóireacht dírithe ar éifeachtacht agus éifeachtúlacht Thionscadal Píolótach an ríomh-Mhoil Dhigitigh Ghaeltachta a dhéanamh amach maidir le cur ar chumas na scoláirí staidéar a dhéanamh ar Fhísic Ardleibhéil trí mheán na Gaeilge ar líne tríd an bhfoghlaim chumaisc. Déanfar machnamh sa mheastóireacht freisin ar an gcaoi a bhféadfaí an tionscadal ar fhoghlaim chumaisc a fheabhsú agus a mhéadú tuilleadh chun feabhas a chur ar sheachadadh an oideachais lán-Ghaeilge i scoileanna Gaeltachta agus chun samhail a chur ar fáil a fhéadfar a úsáid i gcomhair cur chuige cumaisc san earnáil lán-Ghaeilge i gcoitinne amach anseo.

Fágadh na príomhcheisteanna a chuirtear ort sa cheistneoir seo oscailte ionas gur féidir leat achoimre a sholáthar ar an méid a mheasann tú a bheith ina láidreachtaí agus ina ndúshláin in aon ghné ar leith atá á plé. Ba cheart go n-áireofaí san achoimre freisin réimsí a d'fhéadfaí a fhorbairt a thuilleadh i do thuairim, chomh maith le haon ghníomhartha a mheasann tú a bheith riachtanach chun go dtiocfadh feabhas ar an tionscadal.

Coigeartaigh an bosca freagartha téacs de réir mar is gá.

Tá roinnt leideanna féin-mhachnaimh san áireamh sa cholún seo mar spreagadh chun cabhrú leat do fhreagra a chur le chéile. Ní gá aghaidh a thabhairt ar na leideanna go léir.

Ceist 1: Cé chomh héifeachtach is atá do chuid meantóireachta?

Freagra: *(Coigeartaigh an bosca freagartha téacs de réir mar is gá)*

B'fhéidir gur mhaith leat smaoineamh ar:

- conas a dhéanann tú cumarsáid le scoláirí, ríomh-Mhúinteoirí, agus tuismitheoirí/caomhnóirí;
- conas a chabhraíonn tú chun muinín agus cumas na scoláirí a thógáil i dtaobh rochtain a dhéanamh ar obair agus í a chur isteach i dtimpeallacht foghlama chumaisc;
- conas a dhéileálann tú le haon imní a d'fhéadfadh a bheith ar na ríomh-Mhúinteoirí faoi fhreastal, poncúlacht, rannpháirtíocht nó feidhmíocht na scoláirí; cúraimí, obair bhaile agus measúnuithe a chur i gcrích agus a chur isteach;
- conas a thacaíonn tú le haon bhearnaí i bhfoghlaim an scoláire aonair i gcás go bhfuil sé/sí as láthair ó cheacht ar líne;
- conas a ardaíonn aon imní a d'fhéadfadh a bheith ort agus conas a chuireann tú in iúl é;
- conas a thacaíonn tú le hobair an ríomh-Mhúinteora chun taifid ar mheasúnuithe agus ar dhul chun cinn a choinneáil do scoláirí rannphárteacha;
- conas a úsáideann tú aiseolas/comhrá chun machnamh, ceartú agus leathnú na foghlama a spreagadh agus chun folláine a chur chun cinn;

- conas a thacaíonn tú leis na ríomh-Mhúinteoirí i dteagmháil/cumarsáid a dhéanamh le tuismitheoirí/caomhnóirí;
- conas a chuireann tú ar chumas na scoláirí rochtain a fháil ar thacaíocht theicniúil;
- conas a dhéileálann tú le saincheisteanna a bhaineann le rannpháirtíocht nó iompar scoláirí agus conas a chuireann tú in iúl iad;
- conas a thacaíonn tú le folláine shóisialta agus mhothúchánach na scoláirí;
- conas a spreagann tú na scoláirí le bheith ina bhfoghlaimoírí neamhspleácha a dhéanann bainistíocht orthu féin;
- conas a dhéanann tú rianú ar dhul chun cinn na scoláirí;
- na hidirghabhálacha a chuireann tú i bhfeidhm agus/nó an tacaíocht a chuireann tú ar fáil do scoláirí aonair;
- conas a chuaigh tú i dteagmháil le haon scoláire a chuir in iúl gur mian leis an tionscadal a fhágáil agus conas a fuair tú amach na cúiseanna atá leis;
- conas a thacaíonn tú le scoláirí ag a bhfuil deacrachtaí foghlama i gceachtanna Fisice cumaisc trí mheán na Gaeilge acu m.sh. téarmaíocht Ghaeilge;
- conas a úsáideann tú aiseolas/comhrá chun machnamh, ceartú agus leathnú

	<p>na foghlama a spreagadh agus chun folláine a chur chun cinn;</p> <ul style="list-style-type: none">• conas a dhéantar nasc idir an tionscadal ríomh-Mhoil agus an Polasaí Úsáide Inghlactha Idirlín agus an Ráiteas Cumhdach Leanáí;• leis an eolas atá agat faoi láthair, cad iad na feabhsúcháin a dhéanfá;• na deiseanna a bhí agat cur le do chuid scileanna sa ríomh-oideolaíocht.
--	--

**Ceist 2: Maidir leis an eispéireas foghlama cumaisc tríd an tionscadal píolótach ríomh-Mhoil, an bhfuil aon imní ort faoi thionchar na paindéime reatha ar dhul chun cinn na scoláirí san Fhisic?
Tabhair tuairim.**

Freagra:

Ceist 3: Aon chomhairle nó tuairimí ábhartha eile

Freagra:

B'fhéidir gur mhaith leat smaoineamh ar:

- aon chomhairle atá agat do ríomh-Mheantóirí Fisice nó ábhar eile a d'fhéadfadh teacht isteach sa tionscadal foghlama cumaisc;
- na hábhair eile a d'fhéadfaí/nach bhféadfaí a sheachadadh go héifeachtach tríd an bhfoghlaim chumaisc idir an scoil ríomh-Mhoil agus na scoileanna glactha;
- an méid is lú trealamh atá ag teastáil sna hiar-bhunscoileanna glactha;
- comhairle ghinearálta maidir le feabhsuithe a d'fhéadfaí a dhéanamh maidir le cur i bhfeidhm agus leathnú an tionscadail.

GO RAIBH MAITH AGAT AS AN gCEISTNEOIR SEO A CHOMHLÁNÚ

Déanfar an obair mheastóireachta seo de réir na Rialacháin Ghinearálta um Chosaint Sonraí (RGCS) mar a bhaineann le sonraí pearsanta na rannpháirtithe agus saorghluaiseacht a leithéid de shonraí.

AINM NA SCOILE:

SEOL AN CEISTNEOIR COMHLÁNAITHE CHUIG ehub@education-ni.gov.uk LE DO THOIL.

Ceistneoir do Thuismitheoirí

Thar ceann na Roinne Oideachais, tá Cigireacht Oideachais agus Oiliúna Thuaisceart Éireann ag tabhairt faoi mheastóireacht ar an tionchar atá ag Tionscadal Píolótach an ríomh-Mhoil Dhigitigh Ghaeltachta a thairgeann Fisic Ardleibhéil Ardteistiméireachta trí mheán na Gaeilge do scoláirí Gaeltachta ar líne. Is é príomhaidhm na hoibre seo ná, tionchar an tionscadail phíolótaigh ríomh-Mhoil ar fhoghlaim na scoláirí agus ar chleachtas na múinteoirí, agus ar a acmhainneacht maidir lena fhorbairt amach anseo, a mheas. Tá an mheastóireacht dírithe ar éifeachtacht agus éifeachtúlacht Thionscadal Píolótach an ríomh-Mhoil Dhigitigh Ghaeltachta a dhéanamh amach maidir le cur ar chumas na scoláirí staidéar a dhéanamh ar Fhisic Ardleibhéil trí mheán na Gaeilge ar líne tríd an bhfoghlaim chumaisc. Déanfar machnamh sa mheastóireacht freisin ar an gcaoi a bhféadfaí an tionscadal ar fhoghlaim chumaisc a fheabhsú agus a mhéadú tuilleadh chun feabhas a chur ar sheachadadh an oideachais lán-Ghaeilge i scoileanna Gaeltachta agus chun samhail a chur ar fáil a fhéadfar a úsáid i gcomhair cur chuige cumaisc san earnáil lán-Ghaeilge i gcoitinne amach anseo.

Tá na príomhcheisteanna sa cheistneoir seo bunaithe ar do thuairim faoi eispéireas do linbh leis an tionscadal go dtí seo. I gCuid 1 iarrtar ort freagra a thabhairt trí tic a chur leis an leibhéal ag a gcomhaontaíonn tú le ráitis 1 go 26. I gCuid 2 iarrtar ort freagra a thabhairt i bhfianaise Covid-19. Ar deireadh, i gCuid 3, iarrtar ort aon tuairimí eile a mheasann tú a bheith ábhartha a thabhairt, lena n-áirítear tuairimí maidir le réimsí a mheasann tú a d'fhéadfaí a fhorbairt a thuilleadh chomh maith le haon bhearta a mheasann tú a bheith riachtanach don tionscadal chun leanúint ar aghaidh ag feabhsú.

Coigeartaigh an bosca freagartha téacs de réir mar is gá.

Cuid 1	Aontaím go láidir	Aontaím	Easaontaím	Easaontaím go láidir	Níl a fhios agam
1. Is cosúil go bhfuil an tionscadal píolótach ríomh-Mhoil d'Fhisic na hArdteistiméireachta á stiúradh agus á bhainistiú go maith ag gach leibhéal.					
2. Glacann mo leanbh páirt sa chúrsa Fisice seo trí mheán na Gaeilge, agus tá muinín aige/aici.					
3. Bhí mo pháiste in ann téarmaíocht na Gaeilge a úsáid san Fhisic Ardteistiméireachta.					
4. Tá dul chun cinn maith á dhéanamh ag mo leanbh.					
5. Faighim eolas cabhrach agus rialta faoi dhul chun cinn mo linbh.					
6. Mhínigh an príomhoide/ríomh-Mhúinteoir nó ríomh-Mheantóir sa scoil dom conas is féidir liom cabhrú le mo leanbh ina chuid/ina cuid foghlama.					
7. Tá a fhios ag mo leanbh cad atá le déanamh má mhothaíonn sé/sí go bhfuil aon ghné den obair ródheacair.					
8. Mothaíonn mo leanbh go dtacaítear go maith leis/léi an Fhisic a fhoghlaim ar líne trí Ghaeilge.					
9. Nílím buartha faoin méid oibre atá leagtha síos.					
10. Nílím buartha faoi cháilíocht na n-eispéireas foghlama.					
11. Taitníonn Fisic a fhoghlaim ar líne trí mheán na Gaeilge le mo leanbh.					
12. Oireann na heispéiris foghlama agus teagaisc a chuirtear ar fáil go maith do chumas, suim, riachtanais agus pleananna foghlama/gairme atá ag mo leanbh don am atá romhainn.					

13. Bhain mo leanbh tairbhe as na gníomhaíochtaí /turgnaimh/eispéiris phraiticiúla agus na hidirghníomhaíochtaí sóisialta srl le linn na cuairte ar Ollscoil na hÉireann (OÉ), Gaillimh.					
14. Bhainfeadh mo leanbh tairbhe as níos mó gníomhaíochtaí duine le duine mar chuid den chúrsa seo.					
15. Tacaíonn an/na ríomh-Mhúinteoir(i) agus /nó an/na ríomh-Mheantóir(i) le cúram agus folláine, idir shóisialta agus mhothúchánach mo linbh.					
16. Chuir an scoil in iúl dom conas rud a bhaineann le slánchumhdú/ cosaint leanaí a thuairisciú, dá mba rud é go dtiocfadh a leithéid chun cinn riamh, maidir leis an gcúrsa seo.					
17. Chuir an scoil in iúl dom conas aon imní/gearán a d'fhéadfadh a bheith agam maidir leis an gcúrsa seo a thuairisciú.					
18. Cabhraíonn na ríomh-Mhúinteoirí, le tacaíocht ón ríomh-Mheantóir, chun dul i ngleic le haon deacrachtaí atá ag mo leanbh le foghlaim.					
19. Cuidíonn na ríomh-Mhúinteoirí, le tacaíocht ón ríomh-Mheantóir, maidir le haon saincheisteanna teicniúla/rochtain ar líne.					
20. Tá an nasc idirlín sa bhaile iontaofa a dhóthain chun tacú le foghlaim sa bhaile.					
21. Bhí mo leanbh in ann obair bhaile a chur isteach ar líne gan aon fhadhb ar bith.					
22. Faigheann mo leanbh aiseolas cabhrach ón bhfoireann maidir le conas dul chun cinn a dhéanamh.					
23. Cabhraíonn na ríomh-Mhúinteoirí le tacaíocht ón ríomh-Mheantóir le mo leanbh ullmhú don todhchaí, go háirithe don chéad chéim eile den fhoghlaim.					
24. Bhí tionchar dearfach ag an gcúrsa Fisice cumaisc seo ar fhorbairt scileanna Gaeilge mo pháiste, idir labhartha agus scríofa.					
25. D'fhéadfaí ábhair eile a mhúineadh trí mheán na Gaeilge leis an modh teagaisc seo mura bhfuil an t-ábhar ar fáil do scoláirí i scoil.					
26. Ar an iomlán, táim sásta le heispéiris mo linbh ar thionscadal píolótach an ríomh-Mhoil agus é/í ag déanamh staidéir ar Fhísic na hArdteistiméireachta.					

Cuid 2: Maidir leis an eispéireas foghlama cumaisc tríd an ríomh-Mhol, an bhfuil aon imní ort faoi thionchar na paindéime reatha ar dhul chun cinn do linbh san Fhisic.
Tabhair tuairim, le do thoil.

Freagra:

Cuid 3: Aon chomhairle nó tuairimí ábhartha eile

Freagra:

B'fhéidir gur mhaith leat smaoineamh ar:

- aon chomhairle atá agat do thuismitheoirí scoláirí a mhúiní ar an mbealach seo amach anseo;
- conas a d'fhéadfaí an tionscadal píolótach ríomh-Mhoil a fheabhsú tuilleadh.

GO RAIBH MAITH AGAT AS AN gCEISTNEOIR SEO A CHOMHLÁNÚ

Déanfar an obair mheastóireachta seo de réir na Rialacháin Ghinearálta um Chosaint Sonraí (RGCS) mar a bhaineann le sonraí pearsanta na rannpháirtithe agus saorghluaiseacht a leithéid de shonraí.

AINM NA SCOILE:

SEOL AN CEISTNEOIR COMHLÁNAITHE CHUIG ehub@education-ni.gov.uk LE DO THOIL.

Má léiríonn tú ábhar imní faoi chosaint nó faoi chumhdach leanaí, beidh ar an COO (ETI) an t-eolas seo a roinnt leis an scoil. Má tá ábhar imní práinneach agat faoi do shábháilteacht nó d'fholláine, labhair leis an Múinteoir Ainmnithe i do scoil le do thoil nó le duine fásta eile a bhfuil muinín agat ann/inti.

Ceistneoir do Scoláirí:

Thar ceann na Roinne Oideachais, tá Cigireacht Oideachais agus Oiliúna Thuaisceart Éireann ag tabhairt faoi mheastóireacht ar an tionchar atá ag Tionscadal Píolótach an ríomh-Mhoil Dhigitigh Ghaeltachta a thairgeann Físic Ardleibhéil Ardeistiméireachta trí mheán na Gaeilge do scoláirí Gaeltachta ar líne. Is é príomhaidhm na hoibre seo ná, tionchar an tionscadail phíolótaigh ríomh-Mhoil ar fhoghlaim na scoláirí agus ar chleachtas na múinteoirí, agus ar a acmhainneacht maidir lena fhorbairt amach anseo, a mheas. Tá an mheastóireacht dírithe ar éifeachtacht agus éifeachtúlacht Thionscadal Píolótach an ríomh-Mhoil Dhigitigh Ghaeltachta a dhéanamh amach maidir le cur ar chumas na scoláirí staidéar a dhéanamh ar Fhísic Ardleibhéil trí mheán na Gaeilge ar líne tríd an bhfoghlaim chumaisc. Déanfar machnamh sa mheastóireacht freisin ar an gcaoi a bhféadfaí an tionscadal ar fhoghlaim chumaisc a fheabhsú agus a mhéadú tuilleadh chun feabhas a chur ar sheachadadh an oideachais lán-Ghaeilge i scoileanna Gaeltachta agus chun samhail a chur ar fáil a fhéadfar a úsáid i gcomhair cur chuige cumaisc san earnáil lán-Ghaeilge i gcoitinne amach anseo.

Fágadh na príomhcheisteanna a chuirtear ort sa cheistneoir seo oscailte ionas gur féidir leat achoimre a sholáthar ar an méid a mheasann tú a bheith ina láidreachtaí agus ina ndúshláin in aon ghné ar leith atá á plé. Ba cheart go n-áireofaí san achoimre freisin réimsí a d'fhéadfaí a fhorbairt a thuilleadh i do thuairim, chomh maith le haon ghníomhartha a mheasann tú a bheith riachtanach chun go dtiocfadh feabhas ar an tionscadal.

Coigeartaigh an bosca freagartha téacs de réir mar is gá.

Tá roinnt leideanna féin-mhachnaimh san áireamh sa cholún seo mar spreagadh chun cabhrú leat do fhreagra a chur le chéile. Ní gá aghaidh a thabhairt ar na leideanna go léir.

Ceist 1: Conas atá ceachtanna ar líne san Fhísic i gcomparáid le ceachtanna sa rang in ábhair eile?

Freagra: *(Coigeartaigh an bosca freagartha téacs de réir mar is gá)*

B'fhéidir gur mhaith leat smaoineamh ar:

- luas na hoibre;
- an rochtain atá agat ar acmhainní chun cabhrú leat le do chuid foghlama;
- do leibhéal spreagtha;
- do leibhéal mhuiníne;
- do leibhéal neamhspleáchais;
- cé chomh eagraithe is atá tú;
- aon straitéisí agus gníomhaíochtaí foghlama ar líne a chuidíonn leat foghlaim;
- éifeachtacht na cumarsáide ar líne le linn ceachtanna idir an múinteoir agus scoláirí.

Ceist 2: Cén chaoi a bhfuil a fhios agat go bhfuil dul chun cinn maith á dhéanamh agat i do chuid foghlama?

Freagra:

B'fhéidir gur mhaith leat smaoineamh ar:

- conas atá a fhios agat cad a bhfuiltear ag súil uait san Fhisic;
- conas a roinneann do mhúinteoirí an fhoghlaim bheartaithe leat;
- conas atá a fhios agat cad atá le déanamh agat chun go n-éireoidh leat;
- conas a thacaíonn múinteoirí leat agus ábhar nua á fhoghlaim agat;
- cad is féidir leat a dhéanamh má tá tú i bponc;
- conas a thacaíonn do ríomh-Mheantóir leat i do chuid foghlama;
- na deiseanna atá agat do chuid spriocanna foghlama féin a shocrú agus a athbhreithniú;
- straitéisí atá agat chun féinmheasúnú a dhéanamh ar do chuid oibre agus do chuid dul chun cinn féin.

Ceist 3: Conas a chabhraíonn measúnú agus aiseolas ó do mhúinteoirí leat le do chuid foghlama?

Freagra:

B'fhéidir gur mhaith leat smaoineamh ar:

- na cineálacha tascanna measúnaithe éagsúla a dhéanann do mhúinteoirí, mar shampla, imscrúduithe, tionscadail, fiosrúcháin bunaithe ar thaighde;
- conas a chabhraíonn measúnú leat do chuid foghlama a dhaingniú;
- na cineálacha aiseolais a fhaigheann tú;
- conas a úsáideann tú an t-aiseolas chun feabhsú;
- go bhfuil sé ar intinn agat scrúdú scríofa Fisice na hArdteistiméireachta a fhreagairt trí Ghaeilge nó Béarla agus cén fáth.

Ceist 4: Cad iad na rudaí inar éirigh leat agus cad iad na dúshláin a bhí romhat agus an Fhisic á foghlaim agat trí Ghaeilge ar líne?

Freagra:

B'fhéidir gur mhaith leat smaoineamh ar:

- cibé acu an maith leat nó nach maith leat an bealach foghlama seo;
- cibé acu ar chabhraigh nó nár chabhraigh an Fhisic a fhoghlaim ar líne leat leis na hábhair eile atá ar siúl agat;
- aon ábhair eile ar mhaith leat staidéar a dhéanamh orthu ar an mbealach seo;
- aon ábhar eile a b'fhearr a d'oirfeadh do mhúineadh agus d'fhoghlaim ar an mbealach seo;
- an lá lasmuigh den láthair in Ollscoil Náisiúnta na hÉireann, Gaillimh (ONÉG);
- tionchar an chúrsa seo ar do chuid Ghaeilge;
- an chaoi a bhfuil feabhas tagtha ar d'eolas ar théarmaíocht theicniúil trí Ghaeilge a bhaineann leis an bhFisic.

Ceist 5: Maidir leis an eispéireas foghlama cumaisc tríd an ríomh-Mhol, an bhfuil aon imní ort faoi thionchar na paidéime reatha ar do chuid dul chun cinn san Fhisic. Tabhair tuairim, le do thoil.

Freagra:

Ceist 6: Aon mholtaí nó tuairimí ábhartha eile

Freagra:

B'fhéidir gur mhaith leat smaoineamh ar:

- aon chomhairle atá agat do scoláirí ar mian leo páirt a ghlacadh i bhfoghlaim chumaisc/ar líne sa tionscadal seo;
- comhairle ghinearálta maidir le feabhsuithe a d'fhéadfaí a dhéanamh maidir leis an tionscadal ó thaobh na scoláirí de.

GO RAIBH MAITH AGAT AS AN gCEISTNEOIR SEO A CHOMHLÁNÚ

Déanfar an obair mheastóireachta seo de réir na Rialacháin Ghinearálta um Chosaint Sonraí (RGCS) mar a bhaineann le sonraí pearsanta na rannpháirtithe agus saorghluaiseacht a leithéid de sonraí.

AINM NA SCOILE:

SEOL AN CEISTNEOIR COMHLÁNAITHE CHUIG ehub@education-ni.gov.uk LE DO THOIL.

Má léiríonn tú ábhar inní faoi chosaint nó faoi chumhdach leanaí, beidh ar an COO (ETI) an t-eolas seo a roinnt leis an scoil. Má tá ábhar inní práinneach agat faoi do shábháilteacht nó d'fholláine, labhair leis an Múinteoir Ainmnithe i do scoil le do thoil nó le duine fásta eile a bhfuil muinín agat ann/íntí.

Ceistneoir do Scoláirí:

Thar ceann na Roinne Oideachais, tá Cigireacht Oideachais agus Oiliúna Thuaisceart Éireann ag tabhairt faoi mheastóireacht ar an tionchar atá ag Tionscadal Píolótach an ríomh-Mhoil Dhigitigh Ghaeltachta a thairgeann Fisic Ardleibhéil Ardteistiméireachta trí mheán na Gaeilge do scoláirí Ghaeltachta ar líne. Is é príomhaidhm na hoibre seo ná, tionchar an tionscadail phíolótaigh ríomh-Mhoil ar fhoghlaim na scoláirí agus ar chleachtas na múinteoirí, agus ar a acmhainneacht maidir lena fhorbairt amach anseo, a mheas. Tá an mheastóireacht dírithe ar éifeachtacht agus éifeachtúlacht Thionscadal Píolótach an ríomh-Mhoil Dhigitigh Ghaeltachta a dhéanamh amach maidir le cur ar chumas na scoláirí staidéar a dhéanamh ar Fhísic Ardleibhéil trí mheán na Gaeilge ar líne tríd an bhfoghlaim chumaisc. Déanfar machnamh sa mheastóireacht freisin ar an gcaoi a bhféadfaí an tionscadal ar fhoghlaim chumaisc a fheabhsú agus a mhéadú tuilleadh chun feabhas a chur ar sheachadadh an oideachais lán-Ghaeilge i scoileanna Ghaeltachta agus chun samhail a chur ar fáil a fhéadfar a úsáid i gcomhair cur chuige cumaisc san earnáil lán-Ghaeilge i gcoitinne amach anseo.

Fágadh na príomhcheisteanna a chuirtear ort sa cheistneoir seo oscailte ionas gur féidir leat achoimre a sholáthar ar an méid a mheasann tú a bheith ina láidreachtaí agus ina ndúshláin in aon ghné ar leith atá á plé. Ba cheart go n-áireofaí san achoimre freisin réimsí a d'fhéadfaí a fhorbairt a thuilleadh i do thuairim, chomh maith le haon ghníomhartha a mheasann tú a bheith riachtanach chun go dtiocfadh feabhas ar an tionscadal.

Coigeartaigh an bosca freagartha téacs de réir mar is gá.

Tá roinnt leideanna féin-mhachnaimh san áireamh sa cholún seo mar spreagadh chun cabhrú leat do fhreagra a chur le chéile. Ní gá aghaidh a thabhairt ar na leideanna go léir.

Ceist 1: Conas atá ceachtanna ar líne san Fhisic i gcomparáid le ceachtanna sa rang in ábhair eile?

Freagra: *(Coigeartaigh an bosca freagartha téacs de réir mar is gá)*

B'fhéidir gur mhaith leat smaoineamh ar:

- luas na hoibre;
- an rochtain atá agat ar acmhainní chun cabhrú leat le do chuid foghlama;
- do leibhéal spreagtha;
- do leibhéal mhuiníne;
- do leibhéal neamhspleáchais;
- cé chomh eagraithe is atá tú;
- aon straitéisí agus gníomhaíochtaí foghlama ar líne a chuidíonn leat foghlaim;
- éifeachtacht na cumarsáide ar líne le linn ceachtanna idir an múinteoir agus scoláirí.

Ceist 2: Cén chaoi a bhfuil a fhios agat go bhfuil dul chun cinn maith á dhéanamh agat i do chuid foghlama?

Freagra:

B'fhéidir gur mhaith leat smaoineamh ar:

- conas atá a fhios agat cad a bhfuiltear ag súil uait san Fhisic;
- conas a roinneann do mhúinteoirí an fhoghlaim bheartaithe leat;
- conas atá a fhios agat cad atá le déanamh agat chun go n-éireoidh leat;
- conas a thacaíonn múinteoirí leat agus ábhar nua á fhoghlaim agat;
- cad is féidir leat a dhéanamh má tá tú i bponc;
- conas a thacaíonn do ríomh-Mheantóir leat i do chuid foghlama;
- na deiseanna atá agat do chuid spriocanna foghlama féin a shocrú agus a athbheithniú;
- straitéisí atá agat chun féinmheasúnú a dhéanamh ar do chuid oibre agus do chuid dul chun cinn féin.

Ceist 3: Conas a chabhraíonn measúnú agus aiseolas ó do mhúinteoirí leat le do chuid foghlama?

Freagra:

B'fhéidir gur mhaith leat smaoineamh ar:

- na cineálacha tascanna measúnaithe éagsúla a dhéanann do mhúinteoirí, mar shampla, imscrúduithe, tionscadail, fiosrúcháin bunaithe ar thaighde;
- conas a chabhraíonn measúnú leat do chuid foghlama a dhaingniú;
- na cineálacha aiseolais a fhaigheann tú;
- conas a úsáideann tú an t-aiseolas chun feabhsú;
- go bhfuil sé ar intinn agat scrúdú scríofa Fisice na hArdteistiméireachta a fhreagairt trí Ghaeilge nó trí Bhéarla agus cén fáth.

Ceist 4: Cad iad na rudaí inar éirigh leat agus cad iad na dúshláin a bhí romhat agus an Fhísic á foghlaim agat trí Ghaeilge ar líne?

Freagra:

B'fhéidir gur mhaith leat smaoineamh ar:

- cibé acu an maith leat nó nach maith leat an bealach foghlama seo;
- cibé acu ar chabhraigh nó nár chabhraigh an Fhísic a fhoghlaim ar líne leat leis na hábhair eile atá ar siúl agat;
- aon ábhair eile ar mhaith leat staidéar a dhéanamh orthu ar an mbealach seo;
- aon ábhar eile a b'fhearr a d'oirfeadh do mhúineadh agus d'fhoghlaim ar an mbealach seo;
- an lá lasmuigh den láthair in Ollscoil Náisiúnta na hÉireann, Gaillimh (ONÉG);
- tionchar an chúrsa seo ar do chuid Ghaeilge;
- an chaoi a bhfuil feabhas tagtha ar d'eolas ar théarmaíocht theicniúil trí Ghaeilge a bhaineann leis an bhFhísic.

**Ceist 5: Maidir leis an eispéireas foghlama cumaisc tríd an ríomh-Mhol, an bhfuil aon imní ort faoi thionchar na paidéime reatha ar do chuid dul chun cinn san Fhisic.
Tabhair tuairim, le do thoil.**

Freagra:

Ceist 6: Aon mholtaí nó tuairimí ábhartha eile

Freagra:

B'fhéidir gur mhaith leat smaoineamh ar:

- aon chomhairle atá agat do scoláirí ar mian leo páirt a ghlacadh i bhfoghlaim chumaisc/ar líne sa tionscadal seo;
- comhairle ghinearálta maidir le feabhsuithe a d'fhéadfaí a dhéanamh maidir leis an tionscadal ó thaobh na scoláirí de.

GO RAIBH MAITH AGAT AS AN gCEISTNEOIR SEO A CHOMHLÁNÚ

Déanfar an obair mheastóireachta seo de réir na Rialacháin Ghinearálta um Chosaint Sonraí (RGCS) mar a bhaineann le sonraí pearsanta na rannpháirtithe agus saorghluaiseacht a leithéid de shonraí.

AINM NA SCOILE:

SEOL AN CEISTNEOIR COMHLÁNAITHE CHUIG ehub@education-ni.gov.uk LE DO THOIL.

Ceistneoir do H2 Learning

Thar ceann na Roinne Oideachais, tá Cigireacht Oideachais agus Oiliúna Thuaisceart Éireann ag tabhairt faoi mheastóireacht ar an tionchar atá ag Tionscadal Píolótach an ríomh-Mhoil Dhigitigh Ghaeltachta a thairgeann Fisic Ardleibhéil Ardteistiméireachta trí mheán na Gaeilge do scoláirí Gaeltachta ar líne. Is é príomhaidhm na hoibre seo ná, tionchar an tionscadail phíolótaigh ríomh-Mhoil ar fhoghlaim na scoláirí agus ar chleachtas na múinteoirí, agus ar a acmhainneacht maidir lena fhorbairt amach anseo, a mheas. Tá an mheastóireacht dírithe ar éifeachtacht agus éifeachtúlacht Thionscadal Píolótach an ríomh-Mhoil Dhigitigh Ghaeltachta a dhéanamh amach maidir le cur ar chumas na scoláirí staidéar a dhéanamh ar Fhísic Ardleibhéil trí mheán na Gaeilge ar líne tríd an bhfoghlaim chumaisc. Déanfar machnamh sa mheastóireacht freisin ar an gcaoi a bhféadfaí an tionscadal ar fhoghlaim chumaisc a fheabhsú agus a mhéadú tuilleadh chun feabhas a chur ar sheachadadh an oideachais lán-Ghaeilge i scoileanna Gaeltachta agus chun samhail a chur ar fáil a fhéadfar a úsáid i gcomhair cur chuige cumaisc san earnáil lán-Ghaeilge i gcoitinne amach anseo.

Fágadh na príomhcheisteanna a chuirtear ort sa cheistneoir seo oscailte ionas gur féidir leat achoimre a sholáthar ar an méid a mheasann tú a bheith ina láidreachtaí agus ina ndúshláin in aon ghné ar leith atá á plé. Ba cheart go n-áireofaí san achoimre freisin réimsí a d'fhéadfaí a fhorbairt a thuilleadh i do thuairim, chomh maith le haon ghníomhartha a mheasann tú a bheith riachtanach chun go dtiocfadh feabhas ar an tionscadal.

Coigeartaigh an bosca freagartha téacs de réir mar is gá.

Tá roinnt leideanna féin-mhachnaimh san áireamh sa cholún seo mar spreagadh chun cabhrú leat do fhreagra a chur le chéile. Ní gá aghaidh a thabhairt ar na leideanna go léir.

Ceist 1: Cén chomhairle agus cén tacaíocht atá curtha ar fáil agat le haghaidh pleanála agus le haghaidh chur i bhfeidhm an tionscadail phíolótaigh ríomh-Mhoil?

Freagra: *(Coigeartaigh an bosca freagartha téacs de réir mar is gá).*

B'fhéidir gur mhaith leat smaoineamh ar:

- an tacaíocht agus an chomhairle lóistíochtúil atá curtha ar fáil agat do na ríomh-Mhúinteoirí agus do na ríomh-Mheantóirí sna scoileanna a fhaigheann an tseirbhís;
- teicneolaíochtaí foghlama digiteacha atá molta agat lena n-úsáid sa tionscadal píolótach;
- soláthraithe inneachair dhigitigh a mhol tú chun ábhar cuí a aimsiú le haghaidh aistriúcháin/oiriúnaithe;
- conas a d'éascaigh tú caidrimh idir na scoileanna ríomh-Mhoil, scoileanna a fhaigheann an tseirbhís agus an Roinn Oideachais;
- an chomhairle atá curtha ar fáil do na ríomh-Mhúinteoirí/ríomh-Mheantóirí maidir le pleanáil ranga agus/nó scoile-uile (mar shampla, Polasaí Usáide Inghlactha Idirlín, Ráiteas Cumhdach Leanaí);
- samplaí de chleachtais éifeachtacha maidir le foghlaim chumaisc agus foghlaim ar líne atá molta agat.

Ceist 2: Cé chomh héifeachtach is atá do chomhairle agus do thacaíocht?

Freagra:

B'fhéidir gur mhaith leat smaoineamh ar:

- conas a rinne tú monatóireacht ar éifeachtacht do chuid tacaíochta agus comhairle maidir le pleanáil agus cur i bhfeidhm an tionscadail seo;
- aon aiseolas a fuair tú ó scoileanna, ó mhúinteoirí, scoláirí, ón Roinn Oideachais, agus aon bhearta a rinne tú ar bhonn an aiseolais sin;
- conas atá an tacaíocht curtha in oiriúint agat de réir mar a fhorbraíonn an tionscadal agus de réir mar a thagann torthaí chun cinn;
- aon bhearnaí a d'aithin tú i ndáil le tacaíocht agus comhairle;
- cé acu, an léiríonn nó nach léiríonn na socruithe reatha don tionscadal píolótach seo luach ar airgead.

Ceist 3: Cad is féidir linn a fhoghlaim maidir le húsáid cur chuige foghlama cumaisc amach anseo?

Freagra:

B'fhéidir gur mhaith leat smaoineamh ar:

- conas a d'fhéadfaí an tionscadal píolótach a fheabhsú;
- aon éifeachtúlachtaí a d'fhéadfaí a dhéanamh;
- an fhéidearthacht nó luach maidir le ceachtanna a thaifeadadh le haghaidh úsáide amach anseo;
- an fhéidearthacht go leathnófaí an tionscadal píolótach chuig réimse ábhar níos leithne;
- conas a d'fhéadfaí an tionscadal ríomh-Mhoil a fhorbairt chun aghaidh a thabhairt ar ghanntanas múinteoirí a bhfuil inniúlacht sa Ghaeilge acu in ábhair ar nós na Fisice in iarbhunscoileanna Gaeltachta;
- an fhéidearthacht go leathnófaí an tionscadal ar réimse níos leithne scoileanna Gaeltachta agus lán-Ghaeilge, agus, ar deireadh thiar, ar an gcóras oideachais i gcoitinne;
- na hábhair eile a d'fhéadfaí/nach bhféadfaí a mhúineadh go héifeachtach tríd an bhfoghlaim chumaisc idir an scoil ríomh-Mhoil agus na scoileanna glactha;
- an méid is lú trealamh atá ag teastáil i scoil ríomh-Mhoil nuair a sholáthraíonn múinteoir amháin/níos mó ná múinteoir

amháin an tseirbhís d'iarbhunscoileanna glactha;

- an méid is lú trealamh atá ag teastáil sna hiar-bhunscoileanna glactha;
- aon aiseolas a fuair tú ó scoileanna, ríomh-Mhúinteoirí, ríomh-Mheantóirí, scoláirí, ón Roinn Oideachais agus aon bhearta a rinne tú ar bhonn an aiseolais sin.

**Ceist 4: Maidir leis an eispéireas foghlama cumaisc tríd an ríomh-Mhol, an bhfuil aon imní ort faoi thionchar na paidéime reatha ar an tionscadal píolótach?
Tabhair tuairim, le do thoil.**

Freagra:

Ceist 5: Aon chomhairle nó tuairimí ábhartha eile

Freagra:

B'fhéidir gur mhaith leat smaoineamh ar:

- comhairle ghinearálta maidir le feabhsuithe a d'fhéadfaí a dhéanamh i dtaobh chur i bhfeidhm agus leathnú an tionscadail ó thaobh na Roinne Oideachais agus na scoileanna atá i gceist.

GO RAIBH MAITH AGAT AS AN gCEISTNEOIR SEO A CHOMHLÁNÚ

Déanfar an obair mheastóireachta seo de réir na Rialacháin Ghinearálta um Chosaint Sonraí (RGCS) mar a bhaineann le sonraí pearsanta na rannpháirtithe agus saorghluaiseacht a leithéid de sonraí.

Aguisín 2: Riachtanais agus róil an r-Mhúinteora agus an r-Mheantóra

Riachtanais agus róil an r-Mhúinteora agus an r-Mheantóra do Thionscadal Píolótach an r-Mhoil trí mheán na Gaeilge in iar-bhunscoileanna sa Ghaeltacht mar atá leagtha amach ag an RO.

Caithfidh an r-Mhúinteoir

- a bheith ina m(h)úinteoir cláraithe iar-bhunscoile a bhfuil taithí aige nó aici ar Fhisic Ardleibhéil a theagasc trí Ghaeilge don Ardeistiméireacht;
- leibhéal ard iniúlachta a bheith aige nó aici sa Ghaeilge, idir ó bhéal agus i scríbhinn;
- a bheith ag obair ina scoil féin, a bheidh ina mol nó ina r-scoil; agus
- a bheith in ann a bheith saor ó na dualgais teagaisc atá air nó uirthi cheana ar feadh 11 uair an chloig gach seachtain chun am tiomnaithe a bheith aige nó aici chun ábhar ar líne a ullmhú, chun r-cheachtanna a fhorbairt agus a theagasc, agus chun dul i mbun gníomhaíochtaí gaolmhara.¹⁹

Is é ról an r-mhúinteora ná:

¹⁹ Leithdháiltear 15 uair an chloig teagaisc breise in aghaidh na seachtaine ar na scoileanna r-Mhoil maidir le gach r-mhúinteoir. Chuirtear 11 uair an chloig ar fáil ar dtús chun an r-mhúinteoir a scaoileadh agus chuirtear 4 uair an chloig ar fáil le húsáid faoi rogha phríomhoide na scoile chun tacú le cur i bhfeidhm an tionscadail. Aontaíodh le linn rolladh amach an tionscadail go ndéanfaí na 15 uair an chloig iomlán a leithdháileadh ar r-mhúinteoirí áirithe chun tacú le forbairt ghairmiúil r-mhúinteora nua agus le soláthar an chláir do chohórt nua scoláirí. Déantar athbhreithniú leanúnach ar leibhéal leithdháilte na n-uaireanta breise chun tacú le cur chun feidhme an tionscadail.

- páirt a ghlacadh i gclár forbartha gairmiúla ar líne dírithe ar theagasc agus ar fhoghlaim ar líne trí mheán na Gaeilge ó Mheán Fómhair 2018;
- ábhair spéisiúla a aithint le haghaidh modúil shamplacha Fisice don Idirbhliain;
- réimse acmhainní a aithint atá ann cheana agus ar féidir le múinteoirí agus le scoláirí a úsáid;
- raon cur chuige agus gníomhaíochtaí teagaisc, foghlama agus measúnaithe a dhearadh;
- a fháil amach an dtaitneodh sé le daoine dá gcruthófaí cúrsa beoga ar líne chun Fisic Ardleibhéil na hArdteistiméireachta a theagasc trí mheán na Gaeilge;
- modúil samplacha Fisice don Idirbhliain a chur ar fáil ar líne le linn na Céime Ullmhachta Réamhphíolótaí (2018-2019);
- Fisic Ardleibhéil na hArdteistiméireachta a chur ar fáil ar líne i rith na Céime Píolótaí (2019-2020, 2020-2021) do 15 nó 16 scoláire ar a mhéad i líon beag iar-bhunscoileanna (lena n-áirítear ceachtanna ar líne a theagasc, aiseolas a sholáthar do na scoláirí, measúnú foirmitheach ar obair na scoláirí agus tástálacha deireadh téarma, srl.); agus
- comhoibriú le foireann forbartha an r-Mhoil agus aiseolas leanúnach a sholáthar dóibh.

Riachtanais r-Mheantóra:

Ba cheart, a mhéid is féidir, go mbeadh cáilíocht san Eolaíocht nó sa Mhatamaitic ag an r-Mheantóir, agus ba cheart don scoil tosaíocht a thabhairt don mhúinteoir iar-bhunscoile atá cáilithe amhlaidh i gcás go bhfaighfear léirithe spéise ó roinnt múinteoirí iar-bhunscoile sa ról.

Tá ról tábhachtach ag an r-Mheantóir sa chaidreamh idir na hiar-bhunscoileanna rannpháirteacha, na r-Mhúinteoir(i) agus na scoláirí. Soláthraíonn an r-Mheantóir tacaíocht ar an láthair do scoláirí lena chinntiú go bhféadann siad páirt a ghlacadh go rathúil sa chúrsa ardleibhéil Fisice don Ardeistiméireacht.

Is é ról an r-Mheantóra ná:

- Cumarsáid a dhéanamh leis an r-Mhúinteoir (na r-Mhúinteoirí), leis na scoláirí rannpháirteacha agus lena dtuismitheoirí, de réir mar is gá;
- A chinntiú go bhfuil na scoláirí rannpháirteacha ar a suaimhneas maidir leis na próisis a bunaíodh chun measúnú a dhéanamh ar obair, saincheistanna a chur in iúl agus obair a chur isteach;
- A chinntiú gur féidir le scoláirí rannpháirteacha tacaíocht theicniúil a rochtain de réir mar is gá;
- Déileáil le haon ábhair inmí a d'fhéadfadh an r-Mhúinteoir a ardú faoi rannpháirtíocht nó feidhmíocht scoláirí;
- An r-Mhúinteoir a chur ar an eolas faoi aon cheistanna a bhaineann le rannpháirtíocht nó iompar na scoláirí nó le cumarsáid ó mhúinteoirí agus/nó ó thuismitheoirí;

- Sa chás go dtagann saincheisteanna iompraíochta nó oibre chun cinn, deimhin a dhéanamh de go ndéanfar iad sin a phróiseáil trí chóras cruthaithe ag foireann chúraim na scoile agus deimhin a dhéanamh de go ndéanfar beart leantach;
- Treoir a thabhairt do scoláirí maidir le conas a bheith ina bhfoghlaimoirí neamhspleácha féinbhainistithe; agus
- Monatóireacht agus rianú a dhéanamh ar dhul chun cinn na scoláirí ar bhonn rialta.

Tabhair do d'aire: Tá tuilleadh faisnéise ábhartha faoin tionscadal píolótach r-Mhoil le fáil ag na naisc seo a leanas chuig suíomh gréasáin na Roinne Oideachais agus Scileanna:

[Information-note-for-schools-and-application-form-e-hub-pilot-project](#)

[Information-for-students-and-parents-e-hub-pilot-project](#)

© CÓIPCHEART NA CORÓINEACH, 2021

Féadfar an tuarascáil seo a atáirgeadh go hiomlán nó go páirteach, ach amháin chun críocha tráchtála nó i dtaca le réamheolaire nó fógra, ar choinníoll go ndéanfar an fhoinse agus an dáta a lua.

Tá cóipeanna den tuarascáil le fáil ar shuíomh Idirlín ETI: www.etini.gov.uk

Lean muid ar: [@ETI_news](https://twitter.com/ETI_news) [@ETInews](https://www.facebook.com/ETInews) InsPIRE